

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 284/2026-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária BURIK s.r.o, Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 40Ek/3874/2021 zo 6. mája 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastniť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva na rovnosť účastníkov konania zaručeného čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím exekučného súdu uvedeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré žiada zrušiť, vrátiť vec na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Spoločnosť s ručením obmedzeným ako oprávnený sa návrhom z 10. novembra 2021 domáhala od povinného sťažovateľa vymoženía 111 558,73 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej pokračujúcim zločinom porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, a to na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 17Csp/31/2018 zo 7. februára 2019. Po vydaní poverenia súdnemu exekútorovi sťažovateľ doručil Okresnému súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) návrh na zastavenie exekúcie v časti 36 558,73 eur a zodpovedajúceho príslušenstva.

3. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka z 24. februára 2023 návrh sťažovateľa zamietol. Skutkovo ustálil, že oprávnený a sťažovateľ uzavreli 19. decembra 2019 dohodu o urovnaní podľa § 585 Občianskeho zákonníka. V článku III odseku 1 dohody sa dohodli, že povinný pred podpisom dohody, a to 16. decembra 2019, previedol svoj obchodný podiel v obchodnej spoločnosti, ktorá je oprávneným, bezodplatne na vtedajšieho konateľa a spoločníka oprávneného [REDAKOVANÉ], pričom oprávnený súhlasil, že časť škody, ktorá je predmetom dohody o urovnaní, bude nahradená týmto spôsobom. Ďalej sa dohodli, že sťažovateľ zaplatí do 31. marca 2020 oprávnenému 75 000 eur. V článku III odseku 6 dohody si oprávnený so sťažovateľom dohodli podmienky odstúpenia od tejto dohody v prípade, ak povinný nesplní svoj dlh riadne a včas alebo ak podá dovolanie proti rozsudku (exekučnému titulu). V takomto prípade môže oprávnený od dohody odstúpiť, pričom na základe výslovnej dohody oprávneného a povinného si môže oprávnený ponechať časti dlhu, ktoré od povinného dosiaľ prijal, a súčasne je [REDAKOVANÉ] oprávnený ponechať si obchodný podiel, ktorý na neho povinný sťažovateľ previedol.

4. Okresný súd ďalej uviedol, že hoci dohoda o urovnaní bola uzatvorená platne, oprávnený od nej odstúpil, pretože sťažovateľ nesplnil povinnosť zaplatiť 75 000 eur. Povinný sťažovateľ síce podľa dohody o urovnaní previedol na [REDAKOVANÉ] svoj obchodný podiel a oprávnený súhlasil, že časť vymáhaného nároku bude nahradená týmto obchodným podielom, ale vzhľadom na to, že oprávnený platne odstúpil od dohody o urovnaní, nemožno hovoriť o zániku vymáhaného nároku v zmysle dohody o urovnaní. Zároveň okresný súd uviedol, že v dohode o urovnaní si oprávnený so sťažovateľom dohodli, že ak sťažovateľ nesplní svoj dlh riadne a včas, môže si oprávnený v prípade odstúpenia od dohody o urovnaní ponechať časť dlhu, ktorú od povinného dosiaľ dostal, a súčasne je [REDAKOVANÉ] oprávnený ponechať si obchodný podiel, ktorý na neho sťažovateľ previedol, a taktiež oprávnený v dohode o urovnaní výslovne súhlasil, že plnenia ponechané v prípade odstúpenia oprávneného od dohody budú považované za zábezpeku plnení povinného sťažovateľa, na ktoré je zaviazaný exekučným titulom, a preto nemožno hovoriť ani o splnení časti vymáhaného nároku. K tvrdeniu sťažovateľa, že ide o zmluvu s postupným čiastkovým plnením, okresný súd uviedol, že podľa § 347 ods. 2 Obchodného zákonníka možno pri zmluvách s postupným čiastkovým plnením odstúpiť od zmluvy, iba pokiaľ ide o čiastkové plnenie, s ktorým je dlžník v omeškaní. V zmysle dohody o urovnaní mal sťažovateľ uhradiť oprávnenému sumu 75 000 eur jednorazovo do 31. marca 2020 ako celok a v dohode o urovnaní si oprávnený s povinným ani nedohodli postupné čiastkové plnenie ako spôsob plnenia dlhu. Preto nemožno uvažovať o postupnom čiastkovom plnení dlhu. Ak by aj išlo o dohodu s postupným čiastkovým plnením, nemohlo by dôjsť k odstúpeniu od nej, čo sa týka čiastkového plnenia, pretože sťažovateľ neuhradil oprávnenému zo sumy 75 000 eur ani časť.

5. K námietke sťažovateľa spochybňujúcej aktívnu vecnú legitimáciu oprávneného na podanie návrhu na vykonanie exekúcie okresný súd uviedol, že považoval za preukázané, že pohľadávka vymáhaná v predmetnej exekúcii bola zmluvou o postúpení pohľadávky zo 7. decembra 2020 postúpená na SODES s.r.o. V zmluve o postúpení pohľadávky si zmluvné strany dohodli rozvázovacia podmienku, že ak nedôjde k vymoženiu dlhu do 31. apríla 2021, zmluva sa od začiatku ruší a postupník už nemá voči postupcovi žiaden záväzok, ktorý by súvisel s úhradou postúpenej pohľadávky. Vzhľadom na to, že k vymoženiu dlhu do 31. apríla 2021 nedošlo, bola naplnená rozvázovacia podmienka a zmluva o postúpení pohľadávky sa zrušila od počiatku.

Na základe uvedeného považoval okresný súd za preukázanú aktívnu vecnú legitímáciu oprávneného, pretože návrh na vykonanie exekúcie bol podaný až 10. novembra 2021.

6. O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka okresný súd napadnutým uznesením sudkyne rozhodol tak, že sťažnosť zamietol. Berúc do úvahy vyjadrenie oprávneného, ako aj obsah dohody o urovnaní, okresný súd uviedol, že prevod obchodného podielu na [REDAKOVANÉ] bol chápaný ako podmienka pre rokovanie o znížení záväzku sťažovateľa voči oprávnenému (preto bola zmluva o prevode obchodného podielu uzavretá pred dohodou o urovnaní). Oprávnený zohľadnil prevod obchodného podielu sťažovateľa na konateľa a spoločníka [REDAKOVANÉ] tak, že v dohode o urovnaní urobil ústupok a požadoval od sťažovateľa už len zaplatenie časti škody 75 000 eur. Toto ustanovenie je však vzájomne previazané, to znamená, že ak sťažovateľ do určenej lehoty nezaplatí 75 000 eur, nebude platiť ani to, že škoda vo zvyšnom rozsahu bude nahradená tým, že sťažovateľ pred podpisom dohody previedol svoj obchodný podiel. Prevod obchodného podielu sám osebe nemožno považovať za čiastočné plnenie dlhu či dohodu o spôsobe jeho zániku, pretože tento dlh (škodu spôsobenú trestným činom) mal sťažovateľ zaplatiť oprávnenému, ktorým je obchodná spoločnosť, nie jej konateľovi a spoločníkovi. K aktívnej vecnej legitímácii na podanie návrhu na vykonanie exekúcie sa sudkyňa v napadnutom uznesení stotožnila so závermi uznesenia vyššieho súdneho úradníka.

III.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nespochybňuje, že sumu 75 000 eur, ktorú mal podľa dohody o urovnaní oprávnenému uhradiť do 31. marca 2020, neuhradil. Zdôrazňuje však, že vzhľadom na svoju pozíciu menšinového spoločníka sa po vzniku exekučného titulu s [REDAKOVANÉ] dohodli na riešení jeho dlhu voči oprávnenému tak, že sťažovateľ prevedie [REDAKOVANÉ] svoj obchodný podiel s tým, že zvyšok dlhu uhradí do troch mesiacov od uzavretia dohody o urovnaní. Prevodom obchodného podielu bola sledovaná úhrada časti dlhu, nie urovanie, od ktorého možno odstúpiť. Z dohody o urovnaní podľa sťažovateľa vyplýva, že záväzok plynúci z exekučného titulu sa nenahrádzal, ale dohodol sa spôsob jeho zániku a úhrada jeho zostávajúcej časti.

8. Sťažovateľ kritizuje, že v dôsledku posúdenia veci okresným súdom prišiel o hodnotný obchodný podiel (rozdiel medzi sumou 111 558,73 eur s príslušenstvom a sumou 75 000 eur s príslušenstvom), avšak aj napriek tomu sa suma dlhu neznížila. Okresný súd teda rozhodol, že škodu v časti prevyšujúcej sumu 75 000 eur sťažovateľ uhradí dvakrát, a to aj napriek podstatnej okolnosti, ktorá nastala po vzniku exekučného titulu. Okresný súd vykladal dohodu o urovnaní podľa jej názvu, nie podľa jej obsahu, čo spôsobuje neodvolený zásah do základného práva na súdnu ochranu, základného práva vlastníť majetok i práva na spravodlivé súdne konanie.

9. Namietané porušenie základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa sťažovateľa spočíva v tom, že pokiaľ okresný súd odkazoval na rozvázovaciu podmienku v zmluve o postúpení pohľadávky vo vzťahu k namietanému nedostatku aktívnej vecnej legitímácie, a teda vykonal dokazovanie uvedenou listinou, túto listinu sťažovateľovi nikdy nedoručil a ten nemal možnosť oboznámiť sa s jej obsahom, hoci z nej okresný súd vychádzal. Tým zároveň došlo aj k porušeniu základného práva na rovnosť účastníkov v konaní, pretože uvedenou zmluvou

disponoval okrem súdu aj oprávnený, a teda sťažovateľ bol jediným subjektom v konaní, ktorý ju k dispozícii nemal.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti prednáša argumentáciu, na ktorú už v napadnutom uznesení okresný súd poskytol dostatočne zdôvodnené a logiku v úvahe nepostrádajúce odpovede. Okresný súd sa metodologicky korektne zamerlal na objasnenia podstaty a účelu rozhodujúcich právnych úkonov, ku ktorým došlo medzi sťažovateľom a oprávneným. Inými slovami, išlo o identifikáciu podstaty teleologického pozadia prejavu vôle subjektov, ktoré uzatvorili dohodu o urovnaní z 19. decembra 2019.

11. K povahe dôvodov ústavnej sťažnosti je potrebné uviesť, že ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa podústavné právo nevyložilo spôsobom, ktorý je arbitrárny alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu právnej úpravy (II. ÚS 348/08). Rovnako o takýto stav ide vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 352/06). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

12. Okresný súd v napadnutom uznesení sudkyne neopomenul rozličné prístupy k sťažovateľovej argumentácii v sťažnosti podanej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Na pozadí chronológie relevantných právnych úkonov, zohľadniac pri tom aj znenie jednotlivých ustanovení dohody o urovnaní v ich vzájomnej prepojenosti, skúmal účel, ktorý oprávnený a sťažovateľ sledovali ich právnym konaním. Pri tom analyzoval čl. III dohody o urovnaní, ktorého jazykové vyjadrenie nie je medzi sťažovateľom a okresným súdom sporné. V odseku 1 uvedeného článku sa sťažovateľ s oprávneným dohodli na spôsobe splnenia záväzku sťažovateľa voči oprávnenému dvomi právnymi úkonmi. Prvý, v čase uzavretia dohody o urovnaní už uskutočnený, spočíval v bezodplatnom prevode obchodného podielu sťažovateľa na [REDAKOVANÉ] a oprávnený súhlasil, že časť škody spôsobenej trestným činom sťažovateľa tým bude nahradená. Druhý právny úkon mal spočívať v zaplatení 75 000 eur sťažovateľom na účet oprávneného do 31. marca 2020. Súčasne z odseku 3 toho istého článku jednoznačne vyplýval záväzok oprávneného neuplatňovať proti sťažovateľovi žiaden nárok z exekučného titulu, ak sťažovateľ splní všetky záväzky z odseku 1. V odseku 6 dohody sa potom sťažovateľ zaviazal splniť svoje povinnosti plynúce z dohody, pričom v prípade nesplnenia riadne a včas sa oprávnenému zakotvilo oprávnenie odstúpiť od dohody. Súčasne s tým sa obe strany dohody výslovne dohodli, že po odstúpení oprávneným si tento ponecháva všetky dovtedy sťažovateľom uhradené časti dlhu a aj [REDAKOVANÉ] si prevedený obchodný podiel ponechá. K tomu ešte oprávnený so sťažovateľom v texte dohody uviedli, že si dojednali pravidlo odlišné od § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého strana, ktorej pred odstúpením od zmluvy poskytla plnenie druhá strana, toto plnenie vráti.

13. Ak v popísaných okolnostiach okresný súd vyhodnotil prejavy vôle oprávneného a sťažovateľa tak, že v prípade nezaplatenia 75 000 eur riadne a včas a následného odstúpenia do dohody oprávneným sa zachováva jeho právo podať návrh na vykonanie exekúcie v celom rozsahu exekučným titulom priznanej pohľadávky, ústavný súd konštatuje, že zjavne nejde o úvahu, ktorá by trpela zjavnou skutkovou alebo právnou chybou. Strany dohody svoj zámer o nastavení obsahu vzájomných právnych vzťahov dostatočne zrozumiteľne vyjadrili, ba ešte ho potvrdili vedomým odchýlením sa od pravidla o povinnosti vrátiť poskytnuté plnenia pri odstúpení od dohody zakotvanej v § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka (§ 262 Obchodného zákonníka takéto odchýlenie dovoľuje). Protiargumentácia sťažovateľa, podľa ktorej ponechanie si obchodného podielu [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v prípade odstúpenia oprávneného od dohody nepochybne potvrdzuje zánik časti nároku na náhradu škody, neberie vôbec do úvahy právne následky odstúpenia od dohody, ktorá zahŕňala aj záväzok oprávneného neuplatňovať si nároky vyplývajúce mu z exekučného titulu (okresný súd na to poukázal v bode 28 napadnutého uznesenia). Odstúpenie od dohody vyvoláva jej zrušenie od počiatku, teda aj zrušenie uvedeného negatívne formulovaného záväzku oprávneného. Odstúpením od zmluvy sa preto právo oprávneného domáhať sa (aj exekučne) plnenia, na ktoré sťažovateľ zaväzoval exekučný titul, v plnom rozsahu obnovilo, na čo správne poukázal okresný súd v bode 31 napadnutého uznesenia. Sťažovateľ neargumentoval žiadnym iným ustanovením dohody, z ktorého by zrozumiteľne vyplýval opak.

14. Pokiaľ ide o sťažovateľom zdôrazňovanú všeobecne chápanú nespravodlivosť výsledku, ku ktorému napadnuté uznesenie vedie, ktorá spočíva v dvojitej majetkovej záťaži sťažovateľa, okresný súd podľa názoru ústavného súdu udržateľným spôsobom konštatoval právnu nespochybniteľnosť bezodplatného prevodu obchodného podielu na [REDAKOVANÉ]. Pritom sa neobmedzil iba na všeobecnú argumentáciu o spôsobilosti sťažovateľa na právne úkony či o absencii signálov rozporu prevodu obchodného podielu s dobrými mravmi. Na strane 14 v odseku označenom číslom 29 (zrejme nesprávne číslovanie, pozn.) okresný súd odhalil, že zmyslom dojednania medzi oprávneným a sťažovateľom bolo ústupkové gesto oprávneného spočívajúce v tom, že nebude požadovať od povinného sťažovateľa úhradu celého dlhu a trov konania, a to so zreteľom na skutočnosť, že sťažovateľ bezodplatne prevedie obchodný podiel na druhého spoločníka [REDAKOVANÉ] a uhradí aspoň 75 000 eur do 31. marca 2020. Zmyslom dohody o urovnaní teda boli ústupky na účely možného vysporiadania či už sporných, alebo ťažšie vymožiteľných nárokov. Ústavný súd rekapitulovaný postoj okresného súdu hodnotí ako nearbitrárny a plne ústavne udržateľný a v reakcii na sťažovateľovu ponosu o dvojitej majetkovej záťaži dodáva, že riziko duplicitnej záťaže predstavovalo sťažovateľom zaplatenú cenu za dojednanie urovnania s oprávneným, ktorý sa naproti tomu pre prípad dodržania z urovnania plynúcich sťažovateľových povinností zriekol časti vykonateľne prisúdenej náhrady škody, ako aj súvisiacich náhradových nárokov (trovy civilného sporu o náhradu škody). Že sa popísané riziko stalo skutočnosťou, je len dôsledkom nesplnenia povinnosti sťažovateľa, na ktorú sa v dohode o urovnaní sám zaviazal.

15. Zjavne neopodstatnenou je ústavná sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). Predbežné prerokovanie ťažiskových dôvodov prednesených sťažovateľom vylúčilo eventualitu vyslovenia porušenia niektorého z uvedených práv sťažovateľa, preto neprichádzalo do úvahy iné

riešenie, než odmietnutie ústavnej sťažnosti v časti rámcovanej týmito dôvodmi ako zjavne neopodstatnenej podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

16. Napokon, k ostatnej sťažovateľovej námietke smerujúcej k porušeniu základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 ústavy) a základného práva na rovnosť účastníkov konania (čl. 47 ods. 3 ústavy) ústavný súd udáva, že sťažovateľ v sťažnosti podanej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka kritiku založenú na odopretí práva vyjadriť sa k zmluve o postúpení pohľadávky vo väzbe na spochybnenie aktívnej vecnej legitimácie oprávneného nepredniesol, hoci tak urobiť mohol a mal, keďže už v uznesení vyššieho súdneho úradníka okresný súd zmluvou o postúpení pohľadávky dôvodil. To zakladá záver o nevyčerpaní sťažovateľovi zákonom poskytnutého právneho prostriedku zameraného na ochranu jeho základných práv a slobôd. V tejto časti je preto ústavná sťažnosť neprípustná a ústavný súd ju odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2026

Robert Šorl
predseda senátu